

Washing Hands with Soap on Yom Kippur

Is it permissible to wash one's hands with soap after using the toilet on Yom Kippur, or may one only wash with water?

7. רבינו מנחם, הלכות שביתת עשור פרק ג הל' ט

ונראה לי לפרש סיכה שאינה של תענוג, כגון שהיו ידיו מזהמות ומלוכלכות ובקש להעביר זוהמתן על ידי סיכה, שאסור; ואף על גב דגבי רחיצה, כהאי גוונא שרי, כדאמרינן: אם היו ידיו מלוכלכות בטיט ובצואה רוחץ כדרכו, לא דמי, דהתם דרך כל אדם בין עני בין עשיר לרחוץ ידיו במים כשהן מלוכלכות, והכל יודעין דלא לתענוג קא מכיין, אבל הכא אין דרך להעביר לכלוך זוהמת הידים על ידי סיכה, זולתי איש עשיר הרך והענוג, ולא מינכרא מלתא דלהעביר זוהמא קא עביד

8. תוספת יום הכיפורים, יומא דף עז עמ' ב

וקשה: מאי שנא דגבי רחיצה שרי שאינה של תענוג, כגון אם היה מלוכלך בטיט או צואה, דאמרינן רוחץ כדרכו ואינו חושש, ואלו גבי סיכה לא שרינן שיסוך להעביר הזוהמא? יש לומר: דכיון דיכול להעביר הזוהמא על ידי רחיצה, והוא רוצה להעבירה על ידי סיכה, הוה ליה סיכה של תענוג ואסירא

9. שו"ת אור לציון חלק ד פרק יב - דיני רחיצה וסיכה ונעילת הסנדל אות ה

שאלה. הנוטל ידים ביום כיפור, עד היכן נוטל ידיו. **תשובה.** בנמילת ידים שחרית, וכן הנכנס לשרותים וכדומה, נוטל ידיו עד סוף קשרי אצבעותיו. ולא יכוין לשם תענוג אלא להעביר רוח רעה. ואולם אם התלכלך, מותר לו לשטוף מקום הלכלוך במים. ואם יש ריח בידיו, מותר אף לשוטפם במי סבון.

שם בהערה

ואף שיש ביום הכיפורים איסור סיכה, מכל מקום משחת סבון שדוללה, והיא כעת מי סבון בלבד, תו לא חשיב סיכה אלא רחיצה.

1. שולחן ערוך אורח חיים סי' תריג סעי' א

אסור לרחוץ ביום הכיפורים, בין בחמין בין בצונן; ואפילו להושיט אצבעו במים, אסור. ואם היו ידיו או רגליו או שאר גופו מלוכלכים בטיט או בצואה, או שנמץ דם מחוטמו, מותר לרחצם; שלא אסרו אלא רחיצה של תענוג.

2. גמרא, יומא דף עז עמ' ב

תנו רבנן: אסור לרחוץ מקצת גופו ככל גופו, ואם היה מלוכלך בטיט ובצואה – רוחץ כדרכו ואינו חושש. אסור לסוך מקצת גופו ככל גופו, ואם היה חולה או שהיו לו חטמין בראשו – סך כדרכו ואינו חושש.

3. משנה ברורה סי' תקנד ס"ק כח

סיכה וכו' – סיכה מיקרי בדבר שדרכו לסוך בו, כגון בשמן או בחלב בבורית וכהאי גוונא:

4. ערוך השולחן יורה דעה סי' קיז סעי' כט

יש רוצים לאסור לסוך בבורית שקורין זיי"ף מטעם סיכה כשתיה, ויש מתירין, דכבר כתבו התוספות בנדה [ל"ב א] בשם רבינו תם דסיכה כשתיה אינו אלא לענין יום הכיפורים – עיין שם; ואף גם ביום הכיפורים אינו אלא דרבנן לכמה פוסקים ... אמנם בבורית שלנו, שהוא מסריח, ואף לכלב אינו ראוי ואין לך לפגם יותר מזה, פשיטא שאין בזה חשש אפילו לבריא, וכן המנהג פשוט

5. שו"ת יחווה דעת חלק ד סי' מג

... וכל שכן שמותר להתרחץ עם סבון שהוא פחות מסיכה רגילה, שמיד משתמץ במים, ורוח עברה ותטהרם.

6. שולחן ערוך אורח חיים סי' תריד סעי' א

אסור לסוך אפילו מקצת גופו, ואפילו אינו אלא להעביר הזוהמא; אבל אם הוא חולה, אפילו אין בו סכנה, או שיש לו חטמין בראשו, מותר.

מגן אברהם שם ס"ק א

ואפילו אינו. צריך עיון: מאי שנא מרחיצה, דשרי להעביר הזוהמא? ויש לומר דסיכה הוי תענוג טפי: